

Аллоҳ таоло ризқ берувчи Зот. Бас, ким ҳаракат қилса, у мўмин бўладими, кофир бўладими, ҳаммага ҳам сўраганини, излаганини бераверади. Бу дунёнинг ободлиги ҳам шунда. Ким дунёда қўлидан келган ҳаракатни қилса, ҳаракатига яраша самара ҳам олади. Бу дунё ва унинг зийнатига эришишни хоҳлаб, ўзини урган одам ўшанга эришади. Чунки Аллоҳ таоло бу борадаги амалларнинг самарасини тўлиқ беришни ваъда қилган. Қилинган ҳаракатга яраша мева олинади, ҳеч кимнинг меҳнатининг самараси камайтирилмайди.

Аммо

أَوُنَاكَ أُمَّ لَطَابًا وَاهِيًا فَاَوْعَنَنْصَامَ طَبَّحًا وَرَأْنًا لِّلْإِلَهِةِ خَالَايَ فَمُهَلَّ سَيِّلَ نِيذِلًا كَيْلًا وَوَأَنُؤَلِّمُوعِي

«Ана ўшалар - уларга охиратда оловдан бошқа ҳеч вақо йўқ кимсалардир. Қилган ҳунарлари ҳабата бўлди ва қилган амаллари ботилдир» (Худ сураси, 16-оят).

Чунки улар охират ҳаёти учун ҳеч нарса қилганлари йўқ. Аллоҳга, Пайғамбарга, Қуръонга ишонгани, ибодат қилгани ва шариятга бўйсунганлари йўқ. Улар фақат бу дунё ҳаёти ва унинг зийнатига эришишни умид этган ва шунинг учун амал қилган эдилар, орзуларига эришдилар.

«Ана ўшалар - уларга охиратда оловдан бошқа ҳеч вақо йўқ кимсалардир».

Бу дунёда қилган амаллари, молу мулки, зебу зийнати-чи, дерсиз? Бу саволингизга жавоб ояти кариманинг иккинчи ярмида келмоқда:

«Қилган ҳунарлари ҳабата бўлди ва қилган амаллари ботилдир».

Охират учун улар ҳеч қандай фойда бермади. Чунки иймон бўлмаса, ҳеч бир амал мақбул эмас. Агар улар иймон билан ҳаракат қилганларида, яъни дунё учун қилган амалларини ҳам иймонли бўлган ҳолда бажарганларида, охиратда улуғ мақомларга эришган бўлур эдилар. Қолаверса, охират учун ҳаракат ҳеч қачон бу дунёни тарк қилишни тақозо этмайди. Инсон иймонли бўлса, бир ҳаракат билан бир йўла икки дунёнинг бахтига эришади.

Аллоҳ таоло Исро сурасида марҳамат қилади:

مَنْ عَجَّ هَلْ أَنْ لَعَجَّ مُثُّ دِيْرُنْ نَمَلْ ءَأَشَنْ أَمْ أِهِيَا فُهَلْ أَنْ لَجَّ عَجَّ لَعَجَّ لَأُدِيْرِي نَاكَ نَمَّ
أَرْوُحُ دَمَّ أَمْ وَمُؤَمَّمْ أِهَالِصَي

Чунки улар «Бу дунёда ўйнаб қол, гуноҳ нима қилади» каби аҳмоқона гапларни ўзларига шиор қилиб яшаганлар. «Беш кунлик дунёда ўйнаб, маза қилиб олайлик, эртага ўлсак, ҳаммаси ортда қолади, тупроққа қоришиб кетамиз» деб, ўзларини гуноҳ ишларга урганлар. Ҳалол-ҳаромнинг фарқига бормаганлар. Хулласи калом, охиратга ҳеч нарса қўймай, бу дунёда тугатиб бўлганлар. Шунинг учун натижа ҳам ниятларига яраша бўлган – уларга бу дунёда ҳузур-ҳаловат бўлиб, охиратга фақат азоб қолган.

«Бугунги кунда ер юзида ноҳақ мутакаббирлик ва фосиқлик қилганингиз учун хорлик азоби ила жазоланурсиз», (дейилур)».

Қиёмат куни улар хорлик азоби ила жазоланадилар. Чунки улар бу дунёда кибру ҳавода бўлганлар. Кибр фақат Аллоҳ таолога хос. Бандасининг на кичик ва на катта ишларда такаббурликка ҳаққи йўқ. Хорлик азобининг яна бир сабаби «фисқу фасод қилганингиз...», яъни Аллоҳнинг шариатидан чиққанингиздир. Аллоҳ таоло такаббурликдан ва шариатга хилоф йўл танлашдан Ўзи сақласин!

Бу дунёга ружу қўйиб, охиратни унутишни Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам қаттиқ қоралаганлар.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди